

онова изкуство, срѣдъ което сж живѣли българскитѣ дворове (Търновскитѣ царски и Боянскитѣ княжески) отъ началото на „второто“ царство до края на Асеновската епоха.

Източната часть на Боянската църква е по-стара отъ XIII в., но не е точно датирана.

Следъ първата точна дата 1259 г., засвидетелствуванa съ надписа на Калојана, историята на църквата пакъ се губи. Презъ XIV в. въ долния ѝ етажъ е билъ погребанъ нѣкой си Алдимиръ, синъ Витомировъ, и надъ гроба е билъ изписанъ портрета му, който днесъ е изчезналъ (гл. по-доле).

Презъ 1912 год. отъ страна на Народния музей бѣха взети мѣрки, за да се почистятъ и консервиратъ фрескитѣ на Боянската църква отъ подготвени специалисти.¹⁾ За тая цель бѣ повиканъ отъ Австрия художникътъ-консерваторъ Иосифъ Бала, който обаче, поради избухването на балканската война, бѣ принуденъ да преустанови работата си. Съ нейното продължение бѣ натоваренъ презъ 1914 и 1915 година художникътъ Маринъ Георгиевъ, който отлично завърши възложената му задача. Презъ това време бѣха открити, подъ по-късната мазилка, две отъ най-хубавитѣ фрески отъ 1259 г., а именно „Христосъ Евергетъ“ (табл. XVI) и „Христосъ въ храма въ разговоръ съ еврейскитѣ книжници“ (табл. XXVII и XXVIII).

Трѣбва да се забележи изрично, че както Бала, така и Георгиевъ се ограничиха изключително съ почистването и закрепването на запазенитѣ фрески и че не бѣха направени никакви поправки, подновявания или ретушировки на образитѣ.

* * *

Като свършвамъ увода, считамъ за свой дългъ да изкажа своята благодар-

¹⁾ Гл. Изв. на Бълг. Арх. Друж. III, 1913, 303 сл. и V, 1915, 207 сл.

les peintures de Boïana comme un exemple de l'art, tel qu'il florissait dans les cours bulgares (des Tsars de Tirnovo ou des princes de Boïana), dès le début du „IIème Empire bulgare“ à la fin du règne des Assénides.

La partie orientale de l'église de Boïana remonte au-delà du XIIIe siècle, mais n'est pas datée rigoureusement.

Après la première date sûre (1259), déterminée par l'inscription de Kaloïan, l'histoire de l'église retombe dans l'inconnu. Au XIVe siècle, dans son étage inférieur, fut enterré un certain Aldimir, fils de Vitomir. Sur son tombeau, on fit son portrait aujourd'hui disparu (v. plus bas).

En 1912 le Musée National chargea des spécialistes de dégager et de fixer les peintures de Boïana.¹⁾ Dans ce but on fit venir d'Autriche le peintre Joseph Bala, mais la guerre balkanique l'obligea d'abandonner son travail. Son oeuvre fut continuée et menée à bonne fin en 1914—1915 par le peintre bulgare Marine Georgieff. Au cours de ces travaux, sous un enduit postérieur, on découvrit deux des plus belles représentations de 1259, à savoir le „Christ Evergète“ (pl. XVI) et le „Christ parmi les Docteurs“ (pl. XXVII et XXVIII)

Il faut bien noter que M. Bala et M. Georgieff se bornèrent à dégager et à fixer les peintures conservées, sans entreprendre la moindre restauration ni même la retouche la plus insignifiante.

* * *

Qu'il nous soit permis en terminant d'exprimer toute notre reconnaissance à

¹⁾ Izvestia de la Soc. arch. bulg. III, 1913, p. 303 et V, 1915, p. 207 et suiv.